

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea
Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și
Protecția Consumatorilor

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de *hotărâre de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor* a fost elaborat de către Ministerul Economiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Ministerul Economiei a elaborat și propune spre aprobare *proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor*, care are drept scop reorganizarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței în scopul eficientizării activității acestei instituții abilitate în domeniul protecției drepturilor și intereselor economice ale consumatorilor, organizarea și desfășurarea activităților de supraveghere a pieței, desfășurarea controlului de stat în domeniile de competență, constatarea clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, reprezentarea consumatorilor în instanța de judecată, ș.a.

Acțiunea rezultă din Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune” care prevede la capitolul VI. Politici sectoriale: Infrastructura Calității și Protecția Consumatorului, acțiunea cu privire la „Eficientizarea funcționării Agenției pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, asigurarea controlului preventiv, dar și reacția în timp util la alertele și plângerile consumatorilor” cât și pct.4.6.1 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021.

Protecția consumatorilor este unul dintre elementele de bază pentru dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv și echitabil. În ultimii ani, deși au fost efectuate mai multe reorganizări și au fost implementate proiecte pentru consolidarea capacităților Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (*în continuare-APCSP*), totuși mai există un șir de curențe care împiedică atingerea unui nivel optim și uniform de protecție a consumatorilor. Totodată, tendințele de globalizare și liberalizare a economiei vor determina provocări adiționale, atât pentru consumatori, cât și pentru autoritățile responsabile de acest domeniu, și anume creșterea tranzacțiilor electronice, creșterea comerțului transfrontalier cu bunuri și servicii, schimbarea tendințelor și preferințelor de consum sau creșterea tot mai mare a gamei de produse oferite consumatorilor. În aceste condiții, APCSP urmează să fie consolidată și echipată cu tot instrumentarul necesar pentru a răspunde adecvat tuturor provocărilor, asigurând protecția consumatorilor prin activități eficiente de supraveghere a pieței, dar și facilitând crearea unui mediu de afaceri competitiv pentru toți agenții economici.

Un sistem eficient și modern de protecție a consumatorilor presupune reevaluarea și ajustarea periodică a politicilor și reglementărilor, reorganizarea instituțională, modificarea procedurilor de lucru și mecanismelor de coordonare între toate instituțiile cu funcții de control în acest domeniu, consolidarea și dezvoltarea capacităților funcționarilor, dar și schimbarea atitudinii față de consumator, plasându-l în centrul tuturor activităților.

În acest scop, la solicitarea Ministerului Economiei și prin finanțarea de către Unitatea de Implementare a Proiectelor Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității (UIPAC) a fost elaborată analiza funcțională a APCSP, în urma căreia sugestiile pentru revizuirea și actualizarea structurii organizaționale au fost orientate spre:

- îmbunătățirea eficienței prin excluderea funcțiilor care se dublează sau nu sunt relevante și actuale;
- reducerea potențialelor conflicte de interese prin separarea foarte clară a tipurilor de funcții realizate la moment de APCSP;
- identificarea funcțiilor care lipsesc, dar sunt inerente pentru realizarea deplină a sarcinilor și angajamentelor în acest domeniu;
- revizuirea organizării subdiviziunilor asigurând un caracter uniform de acoperire a tuturor domeniilor din competența APCSP.

În contextul analizei funcționale a fost remarcat faptul că, deși APCSP are profilul de protecție a consumatorilor, odată cu atribuirea funcției de supraveghere a pieței, focusarea activităților a rămas aceeași – se efectuează controale preponderent în baza petițiilor consumatorilor și nu se pune accentul pe activitatea pro activă, unde să fie evaluate produsele pe piață la toate nivelele, prin intermediul instrumentelor de monitorizare și prelevare de probe etc.

Suplimentar, au fost constatate lacune la organizarea funcțiilor pentru înlăturarea cărora au fost înaintate recomandări, în principal referitoare la redenumirea subdiviziunilor structurale, delimitarea clară a atribuțiilor a fiecare subdiviziuni, orientarea clară spre realizarea angajamentelor funcționale, divizarea activităților de supraveghere, de control și de protecție a drepturilor consumatorilor.

Totodată, ținând cont de istoricul și deprinderile consumatorilor de a se adresa la APCSP și în cazul unor produse alimentare neconforme pentru soluționarea problemelor (atribuții în competența ANSA), prin acțiunea de restructurare a instituției se urmărește accentuarea domeniului de supraveghere a pieței, întrucât este necesară distincția și înțelegerea clară a atribuțiilor instituției. Mai mult ca atât, grupele de produse nealimentare pe care se face accentul, sunt descrise separat în *Legea nr.7/2016 pentru supravegherea pieței în ceea ce privește produsele nealimentare*. Complementar, normele comunitare care reglementează mecanismul de supraveghere a pieței în ceea ce privește produsele nealimentare au suferit modificări substanțiale consolidate într-un Regulament UE privind supravegherea pieței și conformitatea produselor necesar a fi transpus în legislația națională. Or, prin noul concept și mecanism de supraveghere a pieței se urmărește:

- îmbunătățirea sistemelor care trebui să asigure un nivel ridicat de protecție a sănătății și securității, în general și la locul de muncă, și să protejeze consumatorii, mediul, securitatea publică și alte interese publice.
- stabilirea unor reguli și proceduri pentru agenții economici
- intensificarea coordonării, cooperării și schimbului de informații în rândul autorităților de supraveghere a pieței

În acest fel, noile reglementări privind supravegherea pieței creează un mecanism mai amplu, un cadru de cooperare cu operatorii economici, cooperare pe scară mai largă între autoritățile competente. Legislația propusă vizează clarificarea și alinierea normelor de siguranță pentru toate produsele de consum nealimentare, inclusiv jucării, produse chimice și aparatură electrocasnică. Aceasta înseamnă că aceleași cerințe de siguranță generale, inclusiv referitoare la etichetare, documentație tehnică și raportarea către autorități, se vor aplica tuturor tipurilor de produse de consum nealimentare.

În contextul noului mecanism de supraveghere a pieței constatăm că autoritățile de supraveghere vor trebui să concentreze mai mult efort și să își orienteze sarcinile spre asigurarea plasării pe piață a produselor sigure, conforme.

Drept urmare celor menționate, conform angajamentelor sale, Guvernul plasează un accent important asupra reorganizării APCSP, astfel încât noua instituție să asigure prin activitățile eficiente de supraveghere a pieței plasarea și circulația produselor sigure pe piață, protecția consumatorului pe tot spectrul de produse nealimentare și servicii, consolidând rolul de coordonator în acest domeniu.

Subsidiar, în temeiul art.14 alin.(1) din [Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate](#) „Pentru asigurarea implementării politicii statului în anumite subdomenii sau sfere din domeniile de activitate care îi sînt încredințate unui minister, în subordinea acestuia pot fi create autorități administrative cu forma de organizare juridică de agenții, servicii de stat și de inspectorate de stat. Deci, alin.(5) al aceluiași articol stipulează: „Inspectoratul de stat este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de supraveghere și control de stat în subdomenii sau în sfere din domeniile de activitate a ministerului.”

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de hotărîre de Guvern nu contravine legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor are drept elemente constitutive - proiectul hotărîrii de Guvern și anexele corespunzătoare ale acestuia.

Astfel, proiectul hotărîrii Guvernului prevede stabilirea unui efectiv-limită în număr de 63 unități, care urmează să asigure exercitarea activităților necesare pentru realizarea funcțiilor stabilite de Regulament în următoarele domenii:

- 1) supravegherea pieței privind produsele nealimentare;
- 2) conformitatea serviciilor (inclusiv turistice);
- 3) protecția consumatorilor;
- 4) metrologie și produse preambalate;
- 5) controlul de stat al activităților în domeniul jocurilor de noroc;
- 6) respectarea condițiilor de licențiere conform domeniului de competență.

Cu referire la anexele proiectului hotărîrii Guvernului:

La anexa nr. 1 se propune Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor.

În acest sens, anexa nr.1 reglementează: statutul juridic și locul instituției în structura administrației publice centrale; misiunea, domeniile de activitate, funcțiile de bază și drepturile Inspectoratului; organizarea activității acestuia.

Funcțiile Inspectoratului au fost expuse în corelare cu atribuțiile de bază ale instituției. Suplimentar, în vederea atingerii obiectivului major trasat prin programul de guvernare, ca elemente noi evidențiem utilizarea unor mijloace de supraveghere de către inspectori în activitățile de control. Or, una din măsurile ce ar contribui la eficientizarea activității angajaților Inspectoratului, în special a inspectorilor ar fi utilizarea camerelor de corp, exclusiv, în timpul desfășurării acțiunii de control de stat (fie planificat, fie inopinat) pentru sporirea profesionalismului acestora. Totodată, măsura propusă ține să asigure transparența acțiunilor inspectorilor în cadrul controlului, prevenirea și reducerea corupției, scoaterea în evidență a dificultăților/deficiențelor activităților persoanelor care exercită acțiuni de control de stat. Remarcăm că, utilizarea camerelor de corp se va efectua în mod vizibil iar persoanelor participante în activitățile de control vor fi informate despre acest fapt.

Adițional, în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului, au fost operate completări pe marginea cerințelor față de personalul Inspectoratului, întrucât pentru realizarea eficientă a sarcinilor și realizarea obiectivelor instituției, funcțiile trebuie ocupate de personal profesionist, competent, cu studii în domeniu, corespunzător activității. Astfel, pct.25 din proiectul de Regulament stipulează: „*În condițiile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, personalul Inspectoratului trebuie să dețină studiile necesare prevăzute pentru funcția publică respectivă. La ocuparea funcției publice candidatul trebuie să întrunească cerințele stabilite de Inspectorat în fișele de post precum și cerințele specifice minime pentru ocuparea respectivei funcții, stabilite în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr.155 din 21 iulie 2011.*

Inspectoratul poate stabili și alte cerințe specifice care se referă la specialitatea studiilor, cunoștințe, abilități profesionale și atitudini/comportamente necesare pentru exercitarea eficientă a funcției publice, acestea fiind stipulate în fișa postului aferentă funcției publice.”

La anexa nr. 2 se propune structura Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor. Structura Inspectoratului va cuprinde subdiviziunile următoare:

Conducerea (*Șef și șef adjunct*)

Consiliul de soluționare al disputelor

Direcția protecția drepturilor consumatorilor

Secția control servicii

Direcția informarea consumatorilor și mediul de afaceri

Direcția supravegherea pieței

Direcția supravegherea metrologică

Serviciul control produse petroliere

Direcția planificare, coordonare și monitorizare

Secția planificare și monitorizare a activităților

Serviciul cooperare instituțională

Secția juridică

Direcția management instituțional

Serviciul financiar-administrativ

Serviciul resurse umane

Serviciul comunicare cu mass-media

Serviciul managementul documentelor

La anexa nr. 3 se propune organigrama Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, care corespunde structurii propuse.

La anexa nr.4 se propun modificările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului care vizează ajustările de rigoare în concordanță cu denumirea entității noi.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de hotărâre de Guvern nu va genera cheltuieli suplimentare la bugetul de stat.

Realizarea proiectului dat nu implică cheltuieli financiare publice cu excepția plăților garanțiilor sociale legate de neacceptarea de unele persoane a funcției propuse, care nu sunt considerabile și vor fi acoperite din resursele proprii ale instituției reorganizate.

Conceptul și mecanismul de utilizare a sistemului de supravegherea video portabil aplicat de către inspectori în cadrul activităților de control va fi realizat prin intermediul programelor de finanțare oferite de către partenerii de dezvoltare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru asigurarea implementării prevederilor prezentului proiect va fi necesar modificarea actelor normative care reglementează aspecte vizate de prezentul proiect de hotărâre a Guvernului. Prin anexa IV la proiect se propun modificările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului care prevede ajustările de rigoare în concordanță cu denumirea entității noi.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul Hotărârii Guvernului și nota informativă vor fi plasate pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică, pe pagina web oficială a Ministerului Economiei (www.me.gov.md), compartimentul *Transparența/Anunțuri privind consultările publice*, precum și pe platforma guvernamentală (www.particip.gov.md).

În plus, conform prevederilor art. 20 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web oficială a Ministerului Economiei la compartimentul Transparența decizională, secțiunea Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative a anunțului de inițiere prin care se solicită implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei anticorupție în cadrul procesului de avizare/expertizare și consultare publică. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei juridice în cadrul procesului de avizare/expertizare și consultare publică. Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea avizului Ministerului Justiției.

Secretar de stat

Vadim GUMENE